

«Vi er eksperter på oss selv»

Sier medlemmene i rådgivningsgruppen i Bærum, heretter kalt RGB.

Rådgivningsgruppen i Bærum RGB består av seks utviklingshemmede medlemmer og to tilretteleggere. Det er vi som medlemmer som bestemmer i gruppen. Tilrette-leggerne gir nødvendig hjelp til oss når vi trenger det.

Vi har fast møte tirsdager klokken 14.00 til 17.00 hver 14. dag. Vi har faste rutiner for møtene med møteleder og sakliste. Vi arrangerer også Temakvelder og temahelger, med temaer vi synes er viktige.

Til våren feirer vi 10 års jubileum. Vi synes vi har lært mye og oppnådd mye på de årene.

Målsettingen for RGB er todelt. En del gjelder egen utvikling, det å skaffe seg kunnskap og ferdigheter. Den andre delen er rettet mot vår rolle som rådgivere for andre.

Utvikling av kunnskap og ferdigheter:

- Kjenne meg selv, min funksjonshemming og mine utviklings-muligheter.
- Kunnskap om hvordan lokalsamfunnet fungerer,
- Kunnskap om hvordan lokal-politikere er organisert, arbeider og bestemmer.
- Kunnskap om hvordan kommunens administrasjon er organisert, arbeider og bestemmer
- Kjenne ulike media som aviser, tidsskrifter, radio, TV og Internett.
- Kjenne aktuelle lover, regler og forskrifter.
- Bruk av overhead, Internett, PC, videokanon
- Snakke i mikrofon, tale for flere mennesker,
- Lage plakater, skrive brev osv.

Artikkel av Bente Nygaard og John-Harald Wangen.

Vår rolle som rådgivere for andre

RGB følger med på saker som gjelder utviklingshemmede. Vi har et godt kontaktnett til det politiske system, ulike organisasjoner, kommune-administrasjonen og andre utviklingshemmede. Vi følger også med i ulike media, her er lokalavisa og Internett viktigst.

Vi uttaler oss om saker:

- Når vi er bedt om å uttale oss.
- Når vi selv ønsker å uttale oss.
- Når andre utviklingshemmede har bedt oss om å følge opp og engasjere oss.

I arbeidet med saker må vi søke informasjon og vi må samarbeide med andre. Det er viktig å snakke med andre utviklingshemmede slik at vi ikke bare uttaler oss som oss selv.

Det er viktig å møte politikere og de som bestemmer i kommunen. Noen ganger kommer de på våre møter, andre ganger kommer vi på deres møter.

Mye informasjon er ikke forståelig for oss. Vi arbeider derfor mye med å tilrettelegge informasjon slik at alle kan forstå det. Dette kaller vi å gjøre informasjon lettlest.

RGB ble opprettet i 1993. I Bærum Kommunes virksomhets-planen for 1992–1995 sto det at det skulle opprettes en rådgivningsgruppe for utviklingshemmede. Siden den gang har RGB fått sin rolle bekreftet gjennom mange politiske vedtak og gjennom tildeling av økonomisk støtte.

Med god tilrettelegging forstår vi hva viktige saker handler om. Vi klarer å si vår mening og komme med gode råd. God tilrettelegging krever mye tid.

Vi må ha hjelp til å:

- gjøre informasjon lettlest.
- forstå vanskelige ord.
- oppsøke aktuelle personer og steder
- forstå hvordan saker virker i praksis
- bruke tekniske hjelpemidler
- formidle våre meninger til andre.

Vi trenger steder hvor vi treffer andre utviklingshemmede. Vår viktigste arena er lokalene i Løkkeåsveien 2. Her samles over 100 utviklingshemmede ukentlig til klubbkvelder og andre aktiviteter. Her møter vi andre grupper vi samarbeider med. Vi føler at sammen er vi sterke i arbeidet for medbestemmelse og selvbestemmelse. Vi ønsker alle at Løkkeåsveien 2 skal være et bruker-drevet hus hvor det er vi selv som bestemmer.

Eksempler på saker RGB har lyktes med

I Bærum Kommune fatter service-kontoret enkelt-vedtak. I enkelt-vedtaket står det hvilken hjelp og opplæring du får. Fag-konsulenter på service-kontoret arbeider med å undersøker behov, ønsker og rettigheter til hjelp.

På et møte spurte tilrette-leggerne oss om vi hadde vært med på møte med service-kontoret og om vi visste hva som står i vedtakene våre. Ingen hadde vært med på møte med service-kontoret og ingen visste hva som sto i vedtaket.

Etter møtet undersøkte vi hvor vedtakene våre var og hva som sto i dem. Vi diskuterte også hva vi trenger og ønsker hjelp til. Dette snakket vi om på flere møter. Vi inviterte en fagkonsulent fra Servicekontoret på møte, Hun var helt enig med oss, vi måtte få være med på møte om våre enkelt-vedtak.

Nå får Utviklingshemmede være med å bestemme hva vi får hjelp til. Vi synes dette er et godt eksempel på hva RGB kan få til i samarbeid med andre.

Høsten 2001 var vi på studietur til Danmark. Vi besøkte ULF som betyr Utviklingshemmedes Lands Forbund og vi besøkte arbeidsplasser, boliger og brukerstyrte kaffeer.

Studieturen ble veldig nyttig for oss. Et resultat fra turen, er at et arbeidssenter nå har innført et talsmann-system. Talsmennene blir valgt av arbeidstakerne, de deltar på møter med arbeidsledere og ledelsen. De ansatte får mer medbestemmelse på arbeidssenteret.

Det å treffe utviklingshemmede i Danmark. Bli kjent med dem og lære av dem var både hyggelig og nyttig. ULF var vertskap for oss, ULF har 1500 medlemmer og de hadde mye å lære oss. De er kommet langt med selvbestemmelse og medbestemmelse. ULF er til stor hjelp for sine medlemmer. De holder kurser og snakker med medlemmer over hele Danmark. ULF viste oss at vi er på rett vei, samtidig at vi kan nå mye lengre enn i dag. Vi holder nå kontakt med dem. ULF besøkte oss på vår lokale konferanse høsten 2002.

Vi var med å arrangere lokal konferanse. Konferansen het: «Hvem bestemmer i mitt liv fra medbestemmelse til selvbestemmelse.» Vi var 150 deltagere, halvparten var utviklingshemmede. Etter konferansen var vi med på nettverks-samling med venner fra Ålesund, Danmark og Bodø. På nettverks-samlingen la vi planer for en nasjonal konferanse. Den blir fra 26 til 28 Mai på Rica Hotel Oslofjord. Her håper vi på 600 deltagere fra hele landet og gjester fra andre Nordiske land. Bærum kommune støtter oss i å arrangere nasjonal konferansen. De støtter oss fordi vi arbeidet så bra med den lokale konferansen.

Hva betyr det for oss selv å være med i rådgivningsgruppen

Hvilke forandringer har skjedd i livet mitt etter at jeg begynte i RGB

John-Harald:

Tørr å snakke med politikere, det torde jeg ikke før jeg ble med i RGB. I begynnelsen var jeg veldig nervøs når jeg skulle være møteleder, nå går det mye bedre. Det har vært litt vanskelig å få permisjon på jobben til arbeidet i RGB, de sier at jeg må ta permisjon uten lønn. Jeg får fortsatt permisjon med lønn. De forstår ikke helt hva det dreier seg om. De har ikke forstått viktigheten av det vi gjør på møtene. Saker vi tar opp som er viktige. Saker som er viktige for meg i livet mitt, Løkkeåsveien og Handlingsprogramet. I Handlingsprogramet står det hvor mange penger Bærum kommune vil bruke på hjelp i bolig, Til arbeids-sentra og til fritidstilbud for utviklingshemmede.

Prøver man seg, da får man selvtillit. Når jeg var møteleder første gang, ble jeg støttet, jeg fikk hjelp, og da klarte jeg det.

Viktig å samarbeid med andre.

Jeg ønsker slutt på hemmelige møter. Personalet sier de ikke kan ha møter på kvelden, da har de fri og de ønsker ikke å ha møter på sin fritid. Arbeidsgiver vil ikke gi meg fri til å gå på møter. Familien er med på møtene, men ikke jeg. Jeg får ikke vite hva de snakker om på møtene. Jeg vil være med på møter som handler om meg.

Jeg brenner også for Løkkeåsveien.

De tre årene jeg bodde på Emma Hjorth, fikk jeg ikke lov til å bestemme noe selv. Dette er over 40 år siden. Personalet bestemte alt. Vi ble bundet fast, slik at vi ikke skulle stikke av. Klarte vi å stikke av, så ringte de til politiet. Nå er det jeg som bestemmer i mitt eget liv.

Bente:

Jeg har fått mer selvtilitt etter at jeg begynte i RGB
 Nå tørr jeg å prate mer i forsamlinger og på møter.
 Nå snakker jeg også mer hjemme og andre steder.
 Hvis det er noe jeg er uenig i, sier jeg nå ifra.
 Jeg diskuterer viktige saker med venner,
 saker som jeg ikke snakket om tidligere.

Nå er jeg med på å skrive mitt eget vedtak.
 Jeg sa at jeg ville være med å skrive det.
 Nå er jeg fornøyd, vedtaket går ut neste år,
 da skal jeg være med igjen.

Det viktigste jeg har lært er selvtilitt.
 Jeg tror man må ha selvtilitt, før man kan få selvbestemmelse.
 Jeg utvikler meg i trappetrinn,
 først det ene benet og så det andre.
 Det er en selvbestemmelses-stige og selvtilitts-stige.

Jeg ønsker å holde et foredrag.
 og være med på rollespillet i den Nasjonale konferansen.
 Dette er utfordringer jeg ser frem til.
 Hvis jeg skulle holde et foredrag,
 skulle jeg snakke om selvbestemmelse i mitt liv.

Min faste hovedkontakt skal slutte.
 I begynnelsen grudde jeg meg veldig til dette,
 fordi jeg ikke liker å betro meg og få hjelp av nye ansatte.
 Jeg måtte gjøre noe med dette,
 så jeg gikk selv bort til en ny ansatt som virket grei
 og ba om et lite møte.
 Nå er jeg tryggere på det at hun skal slutte.

Det er viktig å ha andre utenfor hjemmet å snakke med.
 Ikke bare snakke med personalet.

Jeg kunne tenke meg å lære å bruke data.
 Kunne spille spill og skrive referater og brev.
 Det hadde vært lurt å skrive foredrag på PC.

Hva som er viktig med RGB – er det viktig for andre

Andre utviklingshemmede – lære av medlemmene.
 Se resultat av tilgjengelighet.
 Informasjon om valg.
 Skrive ting som gjør at alle kan forstå det – lettlest.
 Politikere – Administrasjon – Innbyggere i Bærum –
 de trenger å lære om oss.
 Være med på å arrangere konferanser og temamøter. Møteplass.

Diverse

Vekst som menneske.
 Da vil det andre komme av seg selv.
 Bygge selvtilitt.
 Da kommer det praktiske etter hvert og blir enklere å gjennomføre.

Er det slik at politikere skriver slik at det er vanskelig å forstå?
 Dette må vi finne ut.
 Det at det opprettes tilsvarende grupper andre steder!
 Nettverk mellom gruppene.
 En begynnelse på en egen organisasjon!

Lokal medbestemmelse og egen selvbestemmelse.

«Hvem bestemmer i mitt liv»

Landsdekkende konferanse om selvbestemmelse 26. til 27. mai 2003 Rainbow hotel Oslofjord, Sandvika, Bærum.

Et samarbeidsprosjekt mellom brukere, tjenesteytere og organisasjoner fra hele landet.

Fra medbestemmelse til selvbestemmelse på områdene hjem, fritid / kultur, arbeid og fremtid.

Konferansen tar utgangspunkt i «Fra bruker til borger» og erfaringer med en
 tilsvarende lokal konferanse i Bærum kommune høsten 2002.

Invitasjon til konferansen

For mer informasjon: home.no.net/selvbest

Eller kontakt Bærum kommune ved

Geir Aasgaard, geir.aasgaard@baerum.kommune.no

A: 67 50 42 77 M: 91 71 39 44

Lars Ole Bolneset, lars.ole.bolneset@baerum.kommune.no

A: 67 50 39 64 M: 90 10 03 90